



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

УРБАНСЬКОМУ О.

Шановний пане Олександрє!

У Комітеті Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянуто Вашу петицію щодо прийняття закону про припинення повноважень осіб, які займають виборні посади, у разі відсутності звіту за виконання політичних зобов'язань та порушення виборчих обіцянок і за наслідками розгляду в межах предмету відання Комітету повідомляється наступне.

Відповідно до частин десятої та одинадцятої статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до вищезгаданого Закону.

З огляду на викладене, враховуючи при цьому, що на підтримку Вашої петиції подано 14 підписів за період з 25 вересня по 25 грудня 2020 року, її розглянуто як звернення громадянина.

Організація і порядок проведення виборів відповідно до пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України визначаються виключно законами України. Нормативним актом, який на сьогодні регулює підготовку та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських, районних у містах рад, сільських, селищних, міських голів є Виборчий кодекс України (далі – Кодекс).

Зокрема, Кодекс містить положення, які регламентують питання порядку висування кандидатів на усіх видах виборів. Так, згідно із нормами статей 103, 155 та 222 вказаного нормативного акту передбачається подання кандидатом на пост Президента України або політичною партією (організацією партії) разом із заявою про реєстрацію кандидатів на відповідних виборах, зокрема, передвиборної програми, викладеної державною мовою. Тобто чинними нормами Кодексу закріплено обов'язкове подання партіями і кандидатами на загальнодержавних та місцевих виборах (крім кандидатів у депутати місцевих рад (територіальних громад з кількістю виборців до 10 тисяч осіб) та кандидатами на посаду сільського, селищного, міського голови) своїх передвиборчих програм ще на етапі висування.

Виходячи з аналізу природи поняття передвиборної програми, це документ, який містить засадничі положення щодо напрямів майбутньої громадсько-політичної діяльності політичної партії або окремого кандидата на відповідних виборах після обрання, а також окреслює основні цілі перебування особи на виборній посаді та шляхи їх досягнення.

У контексті внесеної Вами пропозиції стосовно запровадження відповідальності у вигляді дострокового припинення повноважень за порушення або невиконання Президентом України чи народними депутатами України своєї передвиборної програми, а також відсутності звіту за політичні зобов'язання зазначаємо, що на сьогодні чинним законодавством України юридичної відповідальності за порушення чи невиконання передвиборних програм не встановлено. Зазначене питання є дискусійним і встановлення вказаної відповідальності лежить поза межами виборчого законодавства, оскільки стосується оцінки рішень, дій чи бездіяльності осіб, які внаслідок волевиявлення громадян стали носіями владних повноважень.

Натомість положеннями Конституції України визначений вичерпний перелік підстав для дострокового припинення повноважень Президента України та народних депутатів України. Зокрема, відповідно до статті 108 Конституції України повноваження Президента України припиняються достроково у разі: відставки; неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я; усунення з поста в порядку імпичменту; смерті.

Згідно з приписами статті 81 Основного Закону України повноваження народного депутата України припиняються достроково у таких випадках: складення повноважень за його особистою заявою; набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього; визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім; припинення його громадянства або його виїзду на постійне проживання за межі України; якщо протягом двадцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, ці обставини ним не усунуто; невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії

(виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції; його смерті. Крім того, повноваження народного депутата України припиняються достроково також у разі дострокового припинення відповідно до Конституції України повноважень Верховної Ради України – в день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Стосовно дострокового припинення повноважень депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів повідомляємо, що приписами пункту 3 частини першої статті 37 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» визначено, що невідповідність практичної діяльності депутата місцевої ради основним принципам і положенням його передвиборної програми, невиконання депутатом місцевої ради зобов'язань звітувати перед виборцями та проводити зустрічі з ними є підставою для відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою. Порядок ініціювання та реалізації процедури відкликання депутата місцевої ради регламентований статтями 38 – 48 указанного Закону.

Питання дострокового припинення повноважень сільських, селищних та міських голів врегульовано положеннями статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Також інформуємо, що на розгляді Верховної ради України знаходиться проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку відкликання депутатів місцевих рад, а також сільських, селищних та міських голів за народною ініціативою (реєстр. № 4208 від 12.10.2020), яким пропонується внести зміни до процедури відкликання депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Головним комітетом з опрацювання та попереднього розгляду цього законопроекту визначено Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Комітет розгляне зазначений законопроект на своєму засіданні після надходження висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та прийме одне з рішень відповідно до статті 114 Регламенту Верховної Ради України. Про дату проведення такого засідання буде заздалегідь повідомлено на офіційному вебсайті Комітету за посиланням <http://komsamovr.rada.gov.ua/>.

Принагідно повідомляємо, що з метою усунення недоліків правового регулювання виборчого процесу з місцевих виборів Комітет звернувся до Центральної виборчої комісії з проханням у термін до 15 січня 2021 року підготувати та надати Комітету аналіз проблематики застосування виборчого законодавства під час організації підготовки та проведення місцевих виборів в Україні у 2020 році, а також пропозиції щодо удосконалення виборчого законодавства в частині регламентації проведення місцевих виборів. Також Комітет запропонував Міністерству охорони здоров'я України та Раді національної безпеки і оборони України долучитися до вдосконалення законодавства України

про вибори та надати свої пропозиції щодо вдосконалення положень Виборчого кодексу України в частині, що належить до їхньої компетенції.

На одному із засідань Комітету разом із висновками та рекомендаціями Центральної виборчої комісії, Міністерства охорони здоров'я України та Ради національної безпеки і оборони України планується розглянути звіти та пропозиції проектів міжнародної технічної допомоги стосовно вдосконалення виборчих процедур з місцевих виборів.

Окрім того у Комітеті планується створення робочої групи щодо напрацювання комплексних змін у виборче законодавство з метою уніфікації механізмів правового регулювання виборчого процесу в Україні.

Висловлюємо Вам вдячність за активну громадянську позицію, небайдужість до процесів, які відбуваються в суспільстві, щире прагнення до вдосконалення вітчизняного законодавства.

З повагою
Голова Комітету

А.КЛОЧКО



СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Клочко Андрій Андрійович
Сертифікат: 12A1C72050EC68540400000DF510500A8390D00
Дійсний до: 27.08.2021 12:00:10

Апарат Верховної Ради України
№ 04-23/15-2021/22398 від 27.01.2021



351732